

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1928.

Ljubljana, 16. avgusta 1928.

Štev. 6.

48.

Pastirski list vernikom v Beli Krajini, posebno onim v Črnomlju.

Vsa Bela Krajina praznuje letos prav slovesno 700 letnico ustanovitve župnije sv. Petra v Črnomlju, kateri so bile pridružene cerkve pri Treh farah, v Semiču, v Podzemlju in na Vinici. Bogu predobrotljivemu se bomo prav iz globočine srca zahvalili za telesne in dušne dobrote, ki Vam jih je tekom teh stoletij naklonil. Kaj naj Vam povem?

Upam, da Vas bo zanimalo, ako Vam nekoliko opišem dogodke, ki so se v časnem in večnem oziru tukaj na tej zemlji vršili.

I.

Iz stare zgodovine Bele Krajine in mesta Črnomelj se le malo ve, ker so razni požari zapisnike uničili.

Črnomelj je bil precej časa trg. Leta 1407. je bil povzdignjen v vrsto mest in je dobil razne mestne pravice in sicer ob enem z Metliko. Toda mestu se je hudo godilo.

Že l. 1408. so divji Turki prihrumeli prvič pred Črnomelj. Napadli so ga, vzeti ga pa niso mogli. Vsaj je že po naravi utrjeno in bilo je zavarovano tudi z močnim obzidjem. Zato so se pa maščevali in so župljani zunaj mesta veliko trpeli. Turki so požigali vasi in morili ljudi. Temu napadu je do leta 1578., torej v stosedemdesetih letih sledilo še 17 hudih naskokov, potem so pa prenehali. Le manjše trume po 50 do 60 mož so še pogostokrat strašile, plenile, požigale in morale po Beli Krajini. Bilo je pač grozno.

Vendar pa je bil čas turških napadov za Črnomelj čas velikega blagostanja. V mestu so bili vedno brambovci zoper Turke. Velike žitnice, obilne shrambe za smodnik in druge vojaške potrebe so se kopičile v mestu. Vedno se je stekalo v mesto mnogo ljudi, trgovina je bila odprta na vse strani, trgovci so bogateli.

Tako je trajalo do l. 1578. V tem času so pozidali trdnjavo Karlovec. Sem se je pomaknila obrambena četa, ž njo vojaštvo in trgovina. Mesto je obubožalo in prihrule so nanj nesreča nad nesrečo. Požari so uničevali

poslopja, večkratne kuge pa ljudi. Mestno obzidje in stolpi so bili prazni in porušeni. Mesto Črnomelj je propadlo.

V 17. stoletju se je začelo roparstvo in hajduštvo po Beli Krajini. To so bili grozni časi do 19. stoletja. Hajduki so pri napadu domačine prepodili ali posekali, da so varno ropali in varno odnesli svoj plen. Vse se je treslo pred njihovo krvoločnostjo. Za obrambo ni bilo ne vojakov, ne orožnikov. Ljudje so si morali sami pomagati. Pa kako bi mogli biti kos čudovito premetenim roparskim četam, ki so kar hipoma brez hrupa prišle in hipoma brez sledu izginile.

Za hajduki so prigrmeli v početku devetnajstega stoletja in preplavili vse naše kraje Francozi. Radi plenitve in radi neznosnih davkov so se Belokranjci zoper nje dvignili, posamezne vojake raztresene po hišah napadli in pobili. Vendar pa to ni dolgo trajalo.

Tudi lakota je v l. 1817. morila Belokranjce in pa kolera trikrat tekom 19. stoletja. Nazadnje je okoli l. 1880. začela pešati trta vsled trtne uši, ki je od l. 1890. do 1893. uničila vse vinograde, da je ljudstvo neizrečeno obubožalo. Začeli so se seliti v Ameriko. Mnogo se jih ni več vrnilo. Marsikateri so si prislužili v Ameriki denarja, se vrnilo in zapuščene vinograde zopet obnovili.

Kaj ne, kako žalostna je zgodovina Vaših prednikov! Vi pa ste doživeli strašno svetovno, skoro 5 let trajajočo vojsko in po njej kužno bolezen, ki je več ljudi pomorila, kakor pa vojska sama. Sedaj imamo sicer več miru, toda zadnje čase Vas mučijo slabe letine, da je stoka in joka po vseh vaseh dovolj. Zares solzna dolina je naša zemlja!

Zraven telesnega življenja imamo pa še dušno, posebno versko življenje. Poglejmo, kako se je le-to razvijalo in spreminjevalo tekom teh 700 let.

II.

Tudi verska zgodovina je bila sem ter tja res žalostna, vendar še večkrat pa dosti razveseljiva. Poglejmo jo nekoliko!

Prvi prebivalci teh krajev so bili pogani. V početku krščanstva so v teh krajih gospodarili Rimljani. Po rimskih vojakih se je širilo češčenje pogankega Boga po imenu Mitra. V njem se je po božje častilo solnce in njegova svetloba. Razširilo se je prav hitro iz Azije po vsej Evropi, ker so ga podpirali rimski cesarji.

Tudi v Beli Krajini so tega pogankega Boga častili. Sledi imate nad vasjo Rožanec, kjer je v veliko skalo vsekan spomin na to češčenje. Bila je pa tukaj koj v prvih stoletjih razširjena tudi krščanska vera. Ko je propadlo rimsko cesarstvo in se je pričela selitev divjih narodov iz vzhodnih dežel v naše zapadne kraje, je krščanstvo popolnoma izginilo. Več stoletij nimamo o teh krajih nobenih sporočil.

Še le v trinajstem stoletju dobimo zopet vpogled v zgodovino naših krajev. Zasedli so te kraje Slovenci, ki so se tudi krščanske vere poprije-

mali. V tem času je za Belo Krajino posebno važno delovanje tedanjega oglejskega patrijarha po imenu Bertold.

Patrijarh Bertold je večkrat osebno prepotoval naše slovenske dežele. Za prosvetni in posebno verski napredek je mnogo koristnega ukrenil. On tako-le piše: »Prejeli smo od papeža skrb in vodstvo duš ne samo, da bi jim bili na krmilu, nego da bi za nje tudi kaj storili. Z vso skrbjo in opreznostjo moramo čuvati nad vsem, kar se tiče večnega blagra vernikov in časti božje.«

Ko je bil v Beli Krajini, je vernike spreobračal. On sam piše: »Ljudstvo v metliški krajini je tavallo v temi zmot in je posnemalo še poganske običaje. Mi smo to ljudstvo, ki prebiva v skrajnem koncu naše škofije, sprejeli v sv. Cerkev in ga privedli na pot resnice.«

Da bi dušni blagor vernikov še bolj pospešil, je s pismom od 18. oktobra l. 1228. ustanovil župnijo v selu Črnomelj in dal posvetiti cerkev na čast sv. Petru. Z isto listino je tej župni cerkvi pridružil še štiri cerkve: Tri fare, Semič, Podzemelj in Vinico, katerim naj bodi črnomaljska cerkev mati in učiteljica, nove pa naj ji bodo vdane, kakor hčere svoji materi. Za dohodke je poskrbela istrska grofinja Sofija. Ker ni imela otrok, je izbrala za dediča Kristusa, Sina Marije Device, in je posestva darovala novo ustanovljeni župniji.

To vse je zapisano v listini z dne 18. oktobra l. 1228., torej pred 700 leti. Kako važen je torej ta dan za versko življenje Vaše pokrajine in je popolnoma prav, da se ga veselo in slovesno spominjate. Od tega časa se je po Beli Krajini vršila redna služba božja.

Za to ustanovitvijo je prevažen mesec januar l. 1268. Iz tega leta imamo listino Ulrika, vojvoda Koroške in gospoda Kranjske. V tej listini je takole pisano: »Mi Ulrik ... potrjujemo s tem pismom, da smo podelili cerkev sv. Petra v Črnomlju z metliškimi podružnicami in z vsemi njim pripadajočimi pravicami in imetjem ... cerkvi blažene Device Marije slavne hiše ljubljanske, da jo rabijo in uživajo bratje one cerkve po svoji volji. Tudi vse one cerkve, ki se na novo v čast božjo zgrade v poznejših časih, podeljujemo prostovoljno z vsemi pravicami imenovani cerkvi križevniške hiše. Izjavljamo, da so bratje križevniške hiše pravi in postavni lastniki onih cerkva in da jih hočemo kot take skrbno ščititi in braniti.«

S tem pismom je dobil križevniški vitežki red pravico nad cerkvami in njihovim premoženjem v Beli Krajini. V tem redu so bili namreč vitezi-vojniki dolžni katoliško vero tudi z mečem v roki braniti. Zraven njih so bili pa tudi duhovniki, da so opravljali duhovsko službo v redu in pa tudi v župnijah, ki so jim jih podelili hvaležni dobrotniki. Od tega časa imate pri Vas kot duhovne pastirje duhovnike iz tega viteškega reda. Skozi toliko stoletij že poučujejo na tem ozemlju vernike v večnih resnicah, vodijo skrb za njihove duše in jih vzdržujejo v edino zveličavni katoliški Cerkvi. Bog jim povrni.

V 16. stoletju je na Nemškem Martin Luter, menih, odpadel od rimske Cerkve in je ustanovil novo luteransko vero, ki se je po Nemškem hitro

širila. Sprejeli so jo prav naglo graščaki in mnogi meščani. Tudi v naši deželi se jih je mnogo poluteranilo; v Ljubljani, v Kranju, na Gorenjskem, posebno po graščinah. Tudi nekaj duhovnikov je odpadlo. Nekatere župnije so skoraj popolnoma luteranske postale. Graščaki so skrbeli za pridigarje.

Okoli l. 1548. se je nova vera vgnezdila tudi v vsa dolenska mesta. Sprejeli so jo sprva le nekateri meščani, ki so sramotili katoliške duhovnike. Tudi so ljudstvo zoper nje hujskali, da so začeli po mestih rogoviliti. Predikanti so čez Gorjance priromali tudi v Belo Krajino. Kmalu so ustanovili dve novoverski cerkveni občini, namreč v Metliki in v Črnomlju. Obe sta bili dobro preskrbljeni s pridigarji, ki so od tod po vseh krajih novo vero širili. V obeh mestih so ustanovili luteranske šole. Katoliško šolo črnomeljsko so kar v luteransko spremenili.

Ohranjena so nam imena mnogih pridigarjev. Da so vedno in vedno prihajali, je dajala povod tudi vojska, ki je proti Turkom branila našo deželo. Kranjski stanovi so se poluteranili, pa so vojakom luteranske pridigarje pošiljali.

Vendar ta žalostni čas je kmalu minul, ker so ljubljanski škofje in avstrijski vladarji katoliško vero zoper nasilja luteranskih graščakov in pridigarjev uspešno branili.

Ko je nevihta minula so mogli duhovniki iz viteškega reda navadno duhovno službo božjo nemoteno izvrševati in so za Vašo dušno korist storili, kar so po okolnostih storiti mogli. Zaradi pomanjkanja svojih duhovnikov so jim morali pomagati in jim tudi sedaj pomagajo svetni duhovniki. Ohranili so Vam najdražji zaklad, sv. vero, ohranili so Vas v sveti rimski Cerkvi, kateri vladajo papeži kot nasledniki sv. Petra.

Pa ne samo ohranili so Vas v sveti katoliški Cerkvi, marveč so z velikim nesebičnim trudom dosegli tudi to, da ste politično, gospodarsko in cerkveno dobro organizirani. O politiki na tem mestu ne bom govoril. V gospodarskem oziru Vam vodijo gospodje koristne naprave. V cerkvenem oziru pa povdarim posebno Apostolstvo mož, tretji red, Marijina kongregacija in izvrstno razvito orlovstvo.

III.

Po tem kratkem pregledu si postavimo vprašanje, kake dolžnosti do Boga nas vežejo sedaj ob 700 letnici, odkar je goreči oglejski patriarh Bertold davne Vaše prednike pripeljal k resnici, odstranjeval poganske zmote in navade, ter poskrbel za stanovitnost verskega napredovanja z ustanovitvijo črnomeljske župnije in s skrbjo za ostale cerkve metliške pokrajine.

Mislím, da bi bilo prav primerno, ako Vas vse preveva globoko čuvstvo hvaležnosti. To čuvstvo naj se pokaže s tem, da sklenemo biti popolnoma zvesti v izpolnjevanju krstnih obljub, ki smo jih storili, ko smo bili pri vsakem krstu v Bogu prerajeni, smo postali otroci božji in bili

sprejeti v število katoliških kristjanov. Da se za to zvestobo navdušimo, premislimo, kaj nam sv. krst podeli in kaj smo takrat obljubili.

Po božjem razodetju vemo, da ima novorojenček dušo z izvirnim grehom umazano in je zato Bogu zopern. Naš Odrešenik Jezus je pa odredil sv. krst, po katerem se v dušo novorojenčka vlije posvečujoča milost božja. To milost, brez katere ni večnega zveličanja, in katero smo jo po grehu prvih staršev izgubili, nam je Jezus nazaj dobil. V ta namen je moral trpeti, vso svojo kri preliti in na križu umreti.

Koliko je torej posvečujoča milost božja vredna! Oh koliko, kolikor kri in življenje samega božjega Sina! Pomislite pa tudi, kaj ta milost v naših dušah napravi. Čujte!

Posvečujoča milost ni prazna beseda, ampak je nekaj resničnega, kar Bog ustvari in v našo dušo vlije. Je pa tako vzvišena, da po njej postanemo v nekem smislu same božje narave deležni, kakor tudi sv. Peter. Po njej postanemo sposobni, da bomo v večnosti samega Boga mogli gledati od obličja do obličja in ga v neizrekljivem blaženstvu uživati.

Posledica tega je posebna lepota naše duše; v tej božji lepoti postanemo prijatelji, da celo otroci božji, ker od Boga to novo življenje dobivamo. Čujte besede sv. apostola Pavla: »Saj niste prejeli duha sužnosti, ampak Duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: Aba, Oče! Duh sam daje izpričavanje našemu duhu, da smo otroci božji, ako pa otroci, potem tudi dediči, dediči sicer božji, sodediči pa Kristusovi (Rim 8, 15—17).

Ali boste mogli vsaj nekoliko milost božjo ceniti? Da bi pa mogli kot vredni otroci božji živeti, je Bog s posvečujočo milostjo božjo združil tudi vse čednostne moči potrebne za primerno življenje otrok božjih. Te čednostne moči so: božje čednosti vera, upanje in ljubezen; potem štiri glavne čednosti, namreč modrost, po kateri moremo tako živeti, da pridemo v srečno večnost, pravičnost, po kateri smo pripravljeni dati vsakemu, kar mu gre, srčnost po kateri se nič ne plašimo težav na potu v večnost in zmernost, po kateri nas tudi naravna telesna naslajevanja ne morejo odvrniti od poti življenja otrok božjih.

Ker je pa radi naših grozних strasti kljub čednostnim močem vendar le težko prav živeti, je naš dobri Oče nebeški posvečujoči milosti božji dodal ne le našete čednostne moči, ampak tudi sedem darov sv. Duha, ki nas sposobijo, da moremo tudi težke naloge življenja otrok božjih lahko vršiti. Le pomislite: dar strahu božjega nas odvrača od greha, dar pobožnosti nas na Boga navezuje, da ga ne maramo žaliti, dar moči nas junači v težavnih trenutkih, dar svetla nas vodi, da v življenju izbiramo to, kar je za našo dušo najbolj koristno, dar znanosti nam pomaga do prave cenitve zemeljskih dobrin z ozirom na večnost, dar umnosti nam odpre razumevanje verskih resnic in dar modrosti nam prinaša notranjo sladkost življenja otrok božjih. O dobrote in ljubezni božje! In vse to izkuša kristjan, ki ni v smrtnem grehu, marveč v stanju posvečujoče milosti božje. Moj Bog, ali nam moreš še kaj večjega dati?

Da, da! Še nekaj neizmerno večjega nam da Bog s posvečujočo milostjo božjo. Kaj pa? Samega sv. Duha ki pa po posvečujoči milosti božji pride osebno v našo dušo, da v njej ostane in v njej prebiva. Poslušajte sv. apostola Pavla, ki piše: »Ljubezen božja je zlita v naše duše po svetem Duhu, ki nam je bil dan« (Rim 5, 5). Sveti Duh nam je torej dan; ako nam je dan, gotovo v nas prebiva. Ako sveti Duh v nas prebiva, smo njegov tempelj, kakor trdi sveti apostol Pavel rekoč: »Ali ne veste, da ste tempelj božji in sveti Duh v Vas prebiva« (1. Kor 3, 16). Ali na drugem kraju: »Ali ne veste, da so Vaši udje tempelj sv. Duha, ki je v Vas in ki ga imate od Boga in da niste sami svoji?« (1. Kor 6, 19).

Ali bi mogli od Boga pričakovati tolikih darov in celo samega sv. Duha, tretjo božjo osebo! Ali boste sedaj mogli ceniti skrivnostno vrednost sv. krsta, ceniti vrednost duše v posvečujoči milosti božji, ceniti večno blaženost, ki je naš zadnji cilj?

Toda nisem Vam še vsega razložil. Še na eno neprecenljivo milost Vas moram opozoriti, da boste še bolj spoznali ljubezen božjo, in še bolj cenili krščansko življenje v posvečujoči milosti božji.

Po sv. krstu postanemo namreč člani katoliške Cerkve, ki je skrivnostno telo samega božjega Sina. Ako je temu tako, smo po katoliški Cerkvi mi pravi udje na telesu božjega Sina, na telesu Gospoda Jezusa Kristusa. Naj Vam še to skrivnost nekoliko razložim.

Poglejmo sv. pismo. Sv. apostol Pavel uči: »Kakor je eno telo in ima veliko udov, vsi udje telesa pa, dasi jih je veliko, so eno telo: tako tudi Kristus... Vi ste telo Kristusovo in udje med seboj« (1. Kor 12, 27). Dalje pravi: »Kristusa je Bog postavil kot glavo nad vso Cerkev, ki je njegovo telo« (Ef. 1, 22, 23).

Te besede naj zadostujejo. Po trditvi sv. Pavla je Kristus glava Cerkve, ona je njegovo telo, mi pa smo udje tega telesa. Naj Vam to pojasnim: naše telo ima glavo in ude; prvi del je glava, ki vse telo vodi, razliva vanj življenjsko moč, da spaja posamezne ude v eno telo. Podobno je razmerje Kristusa in Cerkve. Jezus je glava, ker Cerkev vodi, ker jo poživlja po posvečujoči milosti božji, ki jo nam posameznim podeli najpoprej po sv. krstu, potem po sv. pokori in jo po drugih sv. zakramentih vedno pomnožuje.

To življenjsko zvezo med seboj in verniki prav lepo pojasnjuje Jezus sam s pridigo, ki jo je povedal apostolom pri zadnji večerji rekoč: »Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani; in vsako, katera rodi sad, očisti, da rodi še več sadu... Ostanite v meni in jaz v Vas. Kakor mladika sama od sebe ne more sadu roditi, če ne ostane na trti, tako tudi Vi ne, če ne ostanete v meni« (Jan 15, 1—4).

Ta prispodoba popolnoma jasno predstavlja življenjsko zvezo med nami in Kristusom. Razvidno je, kako nam vse notranje, zgoraj opisano življenje prihaja od Kristusa. Dokler smo z Njim združeni, živimo živ-

ljenje milosti božje, ako se po smrtnem grehu od Njega razdružimo, preneha Njegov vpliv na nas, postanemo mrtvi. Kaj ne, to razmerje med nami in Jezusom je podobno razmerju telesnih udov do glave: dokler so z njo združeni, žive, ako se od nje odcepijo, so mrtvi.

Zato, radi te podobnosti, trdimo z apostolom Pavlom, da smo mi vsi telo, Kristus pa glava. Vsi pa v celoti smo Cerkev, zato imenujemo Cerkev telo, kateremu je glava Kristus. Cel Kristus je torej osebni Kristus in Cerkev, ki jo poživlja in tako s seboj združuje. On je glava, Cerkev pa je njegovo telo, ne meseno telo, ampak skrivnostno telo.

In glejte, po sv. krstu se mi včlanimo sv. Cerkvi, ki je skrivnostno Kristusovo telo, mi posamezni smo pa udje tega živega Kristusovega telesa.

Ali boste sedaj vsaj nekoliko razumeli, kaj vse postanete po sv. krstu? Ali ne boste nad vse cenili milosti, dane po sv. krstu, milosti, po kateri dobite čednostne moči in darove sv. Duha, milosti, po kateri postanete živ tempelj sv. Duha, ki osebno pride k Vam in v Vas prebiva, milosti, po kateri postanete živi udje skrivnostnega telesa Kristusovega.

Ker sv. krst take milosti podeljuje in Vam tako vzvišenost vtisne, ali boste razumeli, zakaj sv. Cerkev zahteva, da pred sv. krstom storite posebne krstne obljube? Ali ni prav, ker zahteva, da se novorojenček odpove hudobnemu duhu in vsem njegovim delom? da obljubi vero v Boga stvarnika, v Boga odrešenika, v Boga sv. Duha in obljubi zvestobo sv. katoliški Cerkvi?

Sedaj pa vprašam, ali ni umestno, da ravno danes v srcu ponovite sv. krstne obljube in obžalujete, ako ste morebiti premalo, prepovršno cenili sv. krst in njegove prebogat darove, prepovršno in lahkomišelnost cenili sv. Cerkev, ki Vam po svojih služabnikih že 700 let pripravlja vse te nebeške darove? pripravljala s poukom in s sv. zakramenti?

Da, iz srca se odpovemo hudobnemu duhu in njegovim delom; neomahljivo hočemo verovati v Boga stvarnika, v Boga odrešenika, v Boga sv. Duha in ga prositi stanovitnosti, da ostanemo zvesti sv. katoliški Cerkvi: do zadnjega zdihljaja svojega življenja.

Marija, mati milosti božje, prosi za nas sedaj v življenju, posebno pa v naši smrtni uri. Amen.

Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta, Sina in sv. Duha naj pride nad Vas in naj ostane vselej nad Vami!*

† Anton Bonaventura, l. r.

škof.

* Dobro bi bilo, da bi ta pastirski list prečitali po vseh cerkvah semiške dekanije na angeljsko nedeljo dne 2. septembra kot pripravo za 700 letnico.

Nabirka za pogorelce v Gorenjem Jezeru.

G. veliki župan ljubljanske oblasti sporoča z dopisom z dne 8. avgusta 1928., S. br. 2745/I, semkaj: 5. avgusta t. l. je zadela vas Gor. Jezero v občini Stari trg ob Cerkniškem jezeru — tik ob italijanski meji — strašna nesreča. Na še nepojasnen način je izbruhnil v kopi sena ogenj, ki se je radi vetra z bliskovito naglico razširil po celi vasi ter jo v nekoliko urah kljub nadčloveškim naporom prebivalstva in gasilnih društev skoro popolnoma upepelil. Požar je uničil 23 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji ter s skoro vsem inventarjem, senom in vsemi poljskimi pridelki, ki so bili ravnokar spravljani pod streho. Že itak neimovito prebivalstvo — nad 120 oseb — je sedaj brez strehe, brez hrane, brez obleke. Živina, kolikor je ni v ognju poginilo, je prav tako brez strehe in brez krme. Škoda se ceni na okroglo 4 milijone dinarjev, zavarovalnina je pa vprav neznatna.

Obračam se zato na blaga srea vsega prebivalstva ljubljanske oblasti z iskreno prošnjo, da priskočijo ponesrečencem na pomoč z dobrovoljnimi darovi. Vsak, tudi najmanjši prispevek se bo hvaležno sprejel. Prebivalstvo sosednih občin in vasi se zlasti naproša, da nudi pogorelcem podporo v naravi: živila, obleko, krmo, stavbni les, orodje itd. Pomožni odbor, sestavljen iz delavnih in nesebičnih mož, bo skrbel za to, da se bodo nabrani darovi v denarju in naravi racijonelno uporabljali v pomoč vsem prizadetim.

Darove sprejema v Ljubljani veliki župan in mestni magistrat ljubljanski, na deželi pa vsi sreski poglavarji in pa uradi, ki jih bodo oni določili. — Nabirka naj se vrši tudi po cerkvah.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 10. avgusta 1928.

† Anton Bonaventura, l. r.
škof.

Konkurzni razpis.

Razpisujeta se župniji:

K r a n j v kranjski dekaniji,

V e l i k e P o l j a n e v ribniški dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje naj se naslove na škofijski ordinariat.

— Zadnji rok za vlaganje prošenj je 8. september 1928.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 16. avgusta 1928.

Vsebina: 48. Pastirski list vernikom v Beli Krajini, posebno onim v Črnomlju. — 49. Nabirka za pogorelce v Gorenjem Jezeru. — 50. Konkurni razpis.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Dostal. — Za Jugosl. tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.